

Шмиглюк О.Г.
асистент кафедри соціальної та практичної психології
соціально-психологічного факультету
Житомирського державного університету імені Івана Франка

ІНФОРМАЦІЙНИЙ ВПЛИВ ЯК ПСИХОЛОГІЧНА ПРОБЛЕМА

Сучасне інформаційне середовище має тенденцію до швидких якісних та кількісних змін. Такий стрімкий процес розвитку впливає на усі сфери суспільного та індивідуального існування, так як життєдіяльність людини стає все більш залежною від інформації, інформаційного середовища та інформаційних технологій. Більшість учених розглядають інформаційний простір(середовище) як місце формування, поширення та споживання інформації за допомогою різних технічних пристроїв.

Протягом усієї історії людства ми можемо прослідковувати факти здійснення інформаційного впливу. Інформація завжди виступає одним із основних засобів впливу на особистість та суспільство в цілому. Інформація – це повідомлення про людей, предмети, об'єкти, технології, події та явища, які відбуваються в усіх сферах діяльності суспільства. Особистість завжди перебуває під впливом інформації, яка поширюється в просторі цілеспрямовано або довільно.

Інформаційно-психологічний вплив направлений на індивідуальну та суспільну свідомість, здійснюється за допомогою вербальних та невербальних засобів та впливає на усі сфери особистості (емоційно-вольову, когнітивну, мотиваційну, діяльнісну).

Виділяють такі стратегії психологічного впливу:

- імперативну (відповідає «об'єктній» парадигмі в психології, згідно з якою психіка та людина в цілому розглядаються як пасивний об'єкт впливу зовнішніх умов і продукт цих умов);
- маніпулятивну (відповідає «суб'єктній» парадигмі, котра базується на твердженні про активність та індивідуальну вибірковість психічного віддзеркалення зовнішніх впливів, де суб'єкт сам здійснює

перетворювальний вплив на психологічну інформацію, що надходить ззовні);

- розвивальну (заснована на «суб'єкт-суб'єктній», «діалогічній» парадигмі, де психіка виступає як відкрита система із зовнішнім і внутрішнім контурами регулювання).

Серед методів психологічного впливу можна виокремити: переконання, зараження, навіювання, наслідування, мода, чутки.

Варто пригадати наукові дослідження О.Сидоренко, в яких вона визначає ступінь конструктивності різних видів психологічного впливу та контрвпливів.

Ми можемо припустити, що ступінь інформаційного психологічного впливу на особистість буде залежати від стійких індивідуальних відмінностей особистості.

Звертаючи увагу на той факт, що будь-яке сприймання та засвоєння інформації залежить від пізнавальних можливостей кожної людини, на нашу думку, слід звернути увагу на поняття когнітивного стилю – індивідуального способу пізнавальної можливості індивіда, через призму якого і відбувається сприймання, обробка, аналіз і опрацювання отриманої інформації.

Інтерес багатьох дослідників до проблеми когнітивних стилів пов'язаний із його впливом на різні аспекти поведінки людини у різноманітних сферах. Знаючи когнітивний стиль особистості, ми можемо прогнозувати її поведінку та особливості реагування у різних ситуаціях інформаційного впливу.